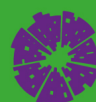

CATÀLEG D'ACTIVITATS EDUCATIVES

CURS 2020-2021

APRENEM A COOPERAR

COÒPOLIS
Ateneu Cooperatiu de Barcelona

Presentem el catàleg de formacions desenvolupat des de **Coòpolis, l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona** (amb la participació de l'Esguard SCCL, Reflexes SCCL i La Ciutat Invisible SCCL) i l'Escola Lliure El Sol. Totes les formacions d'aquest catàleg tenen com a objectiu apropar l'economia social i solidària als i les joves de la ciutat tant en el marc de contextos formals (instituts) com en altres espais educatius no formals (educació en lleure, punts d'informació juvenils...).

Algunes consideracions prèvies...

Totes les càpsules estan pensades per poder-se realitzar en una sola sessió, tenint en compte els horaris i calendaris de l'educació formal. No obstant les accions formatives es poden **adaptar a la disponibilitat** de les entitats i centres educatius.

La mateixa càpsula **adaptarà continguts** (nivell d'aprofundiment) i **metodologia** en funció del públic i de les necessitats concretes de la demanda. També hi ha la possibilitat de fer aquestes càpsules formatives en forma de capacitació pel professorat per tal que després es puguin reproduir a l'aula.

Recomanem també fer **itineraris formatius** que incloguin més d'una càpsula. Una proposta interessant és aquell itinerari que combina una càpsula amb una visita o una ruta cooperativa.

En el cas de la càpsula d'economia feminista i de les cures, també es pot utilitzar com a tret de sortida del projecte [\(Re\)volta](#). (Re)volta és un projecte d'Eduxarxa per apropar l'economia solidària i feminista a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO.

Totes les càpsules són **gratuïtes** fins a esgotar finançament.

Les activitats es realitzen en el marc de Coòpolis, Ateneu Cooperatiu, finançat per la Direcció General d'Economia Social, Tercer Sector i les Cooperatives, i en alguns casos compten amb finançament de Barcelona Activa de l'Ajuntament de Barcelona. El disseny i coordinació d'algunes de les càpsules ha comptat amb el suport de Barcelona Activa.

Per demanar una càpsula, heu d'enviar un mail a educacio@bcn.coop

1) "Pot l'economia ser solidària?"

Càpsula d'introducció a l'Economia Social i Solidària i el cooperativisme

2) 'InstaCoop'

Taller d'introducció a l'Economia Social i Solidària

3) "Una economia que posa la vida al centre"

Càpsula d'introducció a l'economia feminista i de les cures

4) "Itineraris de descoberta del món cooperatiu"

Rutes i visites a cooperatives i projectes d'Economia Solidària als barris

5) 'Juguem a imaginar una ciutat cooperativa'

Càpsula sobre mercat social, economia solidària i projectes comunitaris

6) 'I els nostres diners, on van?'

Càpsula d'introducció a les finances ètiques

7) 'Resolem necessitats en una Economia Plural'

Càpsula d'introducció a l'economia solidària

8) 'L'economia solidària i l'emergència climàtica'

Càpsula introductòria a l'economia ecològica

9) "No sóc racista, però...":

Desmuntant les creences racistes

1. Pot l'economia ser solidària?

Càpsula d'introducció a l'Economia Social i Solidària i el cooperativisme

Objectius	. Reflexionar sobre el model econòmic i social actual. . Donar a conèixer el model d'Economia Social i Solidària i el cooperativisme com a model econòmic proper i realista. . Apropar a l'alumnat models viables d'ESS: conèixer experiències del seu territori.
Públics	Joves de 3r i 4t de la ESO - a partir de 14 anys (I). Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys (II). Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils (I o II). Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils (I o II).
Durada	Una sessió d'1 - 2h *possibilitat de fer sessions de 3-4h (més aprofundiment i continguts de les propostes I i II).
Continguts i metodologia (I)	1. Reflexió crítica sobre el sistema actual Dinàmica sobre les necessitats. A través d'una dinàmica per grups s'analitzen diferents necessitats humanes en funció del valor econòmic que tenen, l'impacte ambiental que generen o com de necessaries són pel desenvolupament de la vida humana El sistema capitalista - definició 2. Què és l'Economia Social i Solidària i quins principis i valors té? (a partir del joc del tabú o suport visual). 3. Conèixer el mapa de l'ESS de l'entorn apropant exemples de projectes cooperatius. a. Presentació del mapa Pam a Pam, la Xarxa d'Economia Solidària (XES) i la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC). 4. Els reptes de l'ESS: Com es garanteix la participació sense sobrecarregar les persones? Com es prioritzen les tasques emocionals per sobre de tasques productives i urgents? Com es reflecteix la diversitat cultural i d'origen de la societat en la composició dels projectes cooperatius?

Continguts i metodologia (II)	1. L'ESS com a opció laboral Amb joves que, per edat, són més propers al mercat laboral, podem explicar els principis i valors de l'ESS en relació a aquest, reflexionant sobre les condicions laborals actuals. Aquest debat és complementari a la dinàmica de necessitats, que es pot fer abans, si ho creiem oportú. 2. Què és l'Economia Social i Solidària i quins principis i valors té? Descrit a sobre. 3. Conèixer el mapa de l'ESS de l'entorn apropant exemples de projectes cooperatius. Descrit a sobre. 4. Menció als reptes de l'ESS. Descrit a sobre.
--------------------------------------	---

2. Instacoop

Taller d'introducció a l'Economia Social i Solidària

Objectius	. Apropar el model cooperatiu a les joves. . Treballar els valors cooperatius des d'una vessant vivencial. . Fomentar actituds i habilitats emprenedores. . Apropar als centres educatius les cooperatives del barri.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	Tres sessions d'1 hora. *Es recomana fer les sessions el més seguides possibles. També hi ha la possibilitat de realitzar les tres sessions seguides. *Opció de fer una sessió introductòria a l'ESS a través de les dinàmiques proposades anteriorment.
Contingut i metodologia	Sessió 1. Breu presentació teòrica del model cooperatiu i presentació del taller. Elaboració d'equips de treball i presa de decisions per tal de poder dur a terme l'objecte del taller. A cada equip se li assignaria un model d'empresa: capitalista, cooperativa i cooperativa d'iniciativa social. Entre la 1a i la 2a sessió l'alumnat ha de realitzar una recerca sobre les cooperatives que es troben a l'entorn. Opció de fer-ho acompanyats a través del taller de Rutes Cooperatives. Sessió 2. Confecció per part de cada equip de treball d'un pòster sobre alguna de les cooperatives del barri prèviament presentades. Sessió 3. Presentació dels pòsters, rebuda de recompenses "econòmiques" i reflexió sobre el procés de treball, els valors treballats i intercanvi d'experiències.

3. Una economia que posa la vida al centre

Càpsula d'introducció a l'economia feminista i de les cures

Introducció	L'economia feminista és una corrent crítica amb l'economia ortodoxa liberal que des dels anys 70 s'ha anat forjant a cavall entre l'acadèmia i el moviment feminista.
Objectiu	Introduir les principals aportacions teòriques i perspectives de l'economia feminista, definint els conceptes i principis clau.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	Una sessió de 2h. *Possibilitat de fer dues sessions d'1h.
Continguts i metodologia	- Aproximació a les idees centrals de la perspectiva feminista de l'economia. - Introducció i referències a les diferents corrents i algunes autores. - Potències i reptes de l'economia solidària per al feminisme. La sessió té un format eminentment expositiu, però els conceptes es poden definir a través de jocs com el tabú, amb targetes, i les sessions poden començar amb una pluja d'idees o definicions que ja estiguin integrades sobre la temàtica de la sessió. Les parts de debat es poden dinamitzar mitjançant dinàmiques de posicionament. * aquesta càpsula es pot utilitzar com a tret de sortida del projecte (Re)volta. (Re)volta és un projecte d'Eduxarxa per apropar l'economia solidària i feminista a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO.

**Aquesta càpsula compta amb el finançament de Barcelona Activa*

4. Itineraris de descoberta del món cooperatiu

Rutes i visites a cooperatives i projectes d'Economia Solidària als barris

Objectius	. Percebre el cooperativisme com una alternativa real al model econòmic actual. . Comprendre com es desplega l'Economia Social i Solidària per cobrir els cicles de l'activitat econòmica, visitant experiències històriques i actuals d'autogestió cooperativa (consum, habitatge, de treball, servei, etc). . Conèixer la base social i territorial del model cooperatiu als barris de Barcelona (xarxa cooperativa).
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	Una sessió, entre 1 i 4 hores. La durada òptima per una ruta cooperativa completa és de quatre hores.
Continguts i metodologia	1. Llegat històric cooperatiu: a partir d'una selecció de punts al territori, s'explica el llegat històric del barri narrant les diferents experiències i etapes històriques del cooperativisme a la ciutat/barri. 2. Experiències cooperatives actuals: visita a diferents experiències de l'entorn del centre. Als diferents punts, una persona sòcia ens explicarà l'experiència concreta del projecte i, a continuació, l'alumnat podrà formular les preguntes que s'hauran preparat prèviament o que els hi hagin sorgit durant l'explicació. 3. La sessió clourà amb una dinàmica de valoració on compartirem aquelles expectatives, motivacions i reflexions que hagin sigut satisfactòries, i aquelles pors/dubtes/distraccions que hagin sentit durant l'activitat. *Els punts 1 i 2 es duen a terme paral·lelament. Depenent de l'extensió del territori es podran visitar més o menys projectes cooperatius. Les persones que realitzaran les rutes ja han realitzat rutes de descoberta del passat i present cooperatiu a Barcelona i als següents barris: Sants, Gràcia, Sant Andreu, Eixample, Ciutat Vella, Horta, Guinardó, Barceloneta, Clot i Poblenou. A més a més les rutes es poden adaptar en funció de la temàtica (pe: visitant experiències relacionades amb el món educatiu).

5. Juguem a imaginar una ciutat cooperativa

Càpsula sobre mercat social, economia solidària i projectes comunitaris

Introducció	El consum és una de les vies més clares i evidents sobre les que abordar l'economia social i solidària amb adolescents i joves. En aquesta sessió promourem un anàlisi crític de la societat consumista on vivim i els impactes que té per tal de generar consciència i motivar el canvi sobre les petites accions quotidianes de cadascuna de les participants.
Objectius	Anàlisi crític del model de societat de consum. Presca de consciència de l'impacte dels nostres actes quotidians Conèixer alternatives existents de consum responsable Entendre la lògica del mercat social i les interdependències que existeixen.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	Una sessió d'entre 1'5 i 3 hores *És una sessió que fàcilment es pot escurçar o allargar. En funció de la durada es desenvoluparan unes activitats o unes altres.
Continguts i metodologia	1. La societat de consum i els seus impactes 2. Perquè un consum conscient i responsable? 3. Desenvolupament del Mercat Social a. Producció cooperativa b. Comercialització justa c. Consum responsable d. Finances ètiques 2. Xarxes d'intercanvi i intercooperació 3. Elaboració del codi ètic de l'entitat (en cas de càpsules a entitats juvenils) Ens aproximarem als conceptes d'aquesta sessió d'una manera pràctica i vivencial mitjançant jocs i activitats que connectin amb la realitat dels i les joves. Aportarem materials audiovisuals per evidenciar els impactes de la societat de consum i desenvoluparem una activitat de role-playing per posar en pràctica i experimentar què vol dir el mercat social. Estem en procés d'editar el joc de taula 'Barcelona, una ciutat cooperativa' un joc creat per La Ciutat Invisible. Una vegada estigui fet, la sessió s'estructurarà al voltant d'aquest joc.

6. I els nostres diners, on van?

Càpsula d'introducció a les finances ètiques

Introducció	En aquesta càpsula es treballarà al voltant de les finances ètiques. El sistema financer és el conjunt d'institucions, mitjans i mercats que tenen com a finalitat canalitzar l'estalvi que generen persones i entitats (prestamistes) cap a aquelles que necessiten finançament (prestatàries). Les finances ètiques són aquelles que fan compatible la rendibilitat econòmica i financera amb el desenvolupament social i ambiental de manera sostenible i solidària. Les finances ètiques es basen en 5 principis: principi d'ètica aplicada, principi de participació, principi de coherència, principi de transparència i principi d'implicació.
Objectius	Familiaritzar als i les joves amb el sistema financer i apropar-los als models de banca ètica.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	De 2 a 8 hores. *en en cas de càpsules de menys de 4 hores, no s'inclouran el punt 5, 6 i 8 dels continguts.
Continguts i metodologia	1. Què és el sistema financer? 2. Banca ètica vs. banca tradicional 3. Transició cap a la banca i les finances ètiques 4. La coherència entre l'ideari i la pràctica 5. La gestió econòmica del projecte (de l'entitat) a. Els conceptes de tresoreria, comptabilitat i gestió econòmica. b. Transparència i rigor en la gestió econòmica. 6. Anàlisi de la gestió de recursos a l'entitat 7. Detecció de necessitats 8. Elaboració del codi ètic a l'entitat (en cas de càpsules a entitats juvenils) Ens aproximarem als conceptes d'aquesta sessió d'una manera pràctica i vivencial mitjançant jocs i activitats que connectin amb la realitat dels i les joves. S'utilitzarà un joc propi per tal d'aproximar als i les joves a les finances ètiques. També es donarà a conèixer diferents iniciatives que treballen en la promoció de les finances ètiques (FETS).

7. Resolem necessitats en una Economia Plural

Càpsula d'introducció a l'economia solidària

Introducció	Tots els ésser humans hem de satisfer les nostres necessitats bàsiques per poder viure, i les societats s'organitzen per satisfer-les. Aquest és el sentit original de l'economia. En aquesta sessió debatrem entorn a la diferència entre desitjos i necessitats, i identificarem els diferents agents i esferes que intervenen en la resolució de les vostres necessitats quotidianes.
Objectius	- Oferir un marc teòric i eines aplicades que els ajudin a investigar sobre la seva pròpia economia. - Posar en pràctica habilitats i capacitats pel treball en equip, l'autonomia, la participació i la transformació social. - Treballar a través de dinàmiques i exercicis que interpel·lin de manera directa la seva quotidianitat.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	Una sessió d'1'5 - 2 hores.
Continguts i metodologia	1. Què és l'economia? Breu introducció a les principals definicions i corrents crítiques de l'economia. 2. Necessitats i desitjos 3. Dinàmica de resolucions de necessitats i treball en equips. 4. Posada en comú i classificació dels resultats en les cinc agents econòmics: economia mercantil, economia pública, economia solidària, economia popular i informal, economia domèstica i de les cures.

8. L'economia solidària i l'emergència climàtica

Càpsula introductòria a l'economia ecològica

Introducció	El sistema socioeconòmic actual es basa en l'explotació dels recursos i la superació constant dels límits ecològics (emissions de GHG, generació de residus, esgotament de combustibles...) i genera situacions d'injustícia, crisis de refugi i canvi climàtic. Les solucions globals són cada cop més impossibles. Per això es vol posar el focus a la creació d'alternatives locals, que surtin de les dinàmiques capitalistes i que es basin en els principis de l'economia solidària, la transformació social, cultural i personal.
Objectius	- Analitzar el sistema socioeconòmic i l'entorn més proper des de la perspectiva de la política i l'economia ecològica. - Vincular les pràctiques de l'economia solidària a la perspectiva de la justícia econòmica i ambiental. - Descoberta d'alternatives locals basats en els principis de l'economia solidària
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 18 anys Joves d'esplais, agrupaments, casals de joves i altres entitats juvenils Joves de cursos de monitor/es i director/es, PIJs i altres serveis, projectes o equipaments juvenils
Número de sessions i durada	1'5 - 4 hores En funció de la durada, es pot convidar a alguna de les experiències introduïdes a que vinguin a explicar la seva trajectòria.
Continguts i metodologia	1. Dinàmica sobre les necessitats. A través d'una dinàmica per grups s'analitzen diferents necessitats humanes en funció del valor econòmic que tenen, l'impacte ambiental que generen o com de necessaries són pel desenvolupament de la vida humana. 2. Dinàmica sobre justícia econòmica i ambiental. 3. L'economia solidària i la sostenibilitat ambiental: emergència climàtica, sobirania alimentària, sobirania energètica i mobilitat. S'utilitzaran metodologies vivencials i participatives on s'hi vincularan (en funció de la durada de l'acció) metodologies artístiques.

**Aquesta càpsula compta amb el finançament de Barcelona Activa*

11. No sóc racista però...

Desmuntant les creences racistes

Introducció	Les escoles són espais on conflueixen no només estudiants i professorat, sinó també idees i preconcepcions socials i familiars al voltant de determinades situacions; així, per exemple, quan es parla de migració, apareixen els prejudicis, construint "veritats absolutes" que homogeneïtzen i invisibilitzen. Per això considerem important treballar el racisme a les escoles: observem que és un tema que no té l'atenció que mereix, mentre en aquestes es reproduïxen idees, discursos, imaginaris, judicis i estereotips que després actuen com a certeses difícils de desmuntar. El taller que proposem té per objectiu identificar el racisme, les seves causes i conseqüències, i alhora, introduir elements de l'antiracisme a les escoles.
Objectius	Entendre la necessitat d'incorporar l'antiracisme com un principi en l'àmbit educatiu i proposar algunes idees i pràctiques per treballar-lo. Introduir els principis antiracistes en l'àmbit educatiu, i per això: • Identificar les causes del racisme i les seves conseqüències per les persones que el viuen. • Visibilitzar el racisme que es manifesta de diferents formes, segons els contextos. • Proposar idees i pràctiques per combatre'l.
Públic	Joves de 3 i 4t d'ESO - a partir de 14 anys Joves de batxillerat, PFI, cicles formatius i/o universitaris- a partir de 16 anys
Sessions / durada	Una sessió d'entre una hora i una hora i mitja.
Continguts	Diferenciant el racisme del rumor: violències estructurals, institucionals i quotidianes. A través de la pluja d'idees, material audiovisual i l'exposició diàleg s'analitzarà i posarà en qüestió les idees i creences sobre el racisme. Estereotips i estigmes que enfronten determinats col·lectius i les seves conseqüències. Treball en grup, presentació i anàlisi de continguts visuals (imatges i retalls de notícies), vinculant sensacions, experiències i pensament analític i crític. Drets humans, ciutadania i lluites antiracistes: totes les persones som iguals? A través d'un exercici de moviment corporal l'alumnat identificarà els llocs de privilegi i/o subalternitat en que el sistema els hi col·loca. Tot seguit es farà una reflexió grupal i una pluja d'idees per generar idees i propostes per combatre el racisme. La metodologia serà participativa, reflexiva i pròxima a les realitats de l'alumnat.
Organitza	Cooperativa T.I.C.T.A.C. (Cercle Migracions, Coòpolis - Ateneu Cooperatiu de Barcelona)

